

Ärende: VN/4037/2026

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2026-2031

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Utlåtande VN/4037/2026

Natur och Miljö tackar för möjligheten att kommentera Jord- och skogsbruksministeriets förslag om en förordning som fortsättning på den motsvarande förordning som tar slut 14.4.2026. Förordningen går ut på att under vissa tider förbjuda användning av fiskeredskap och fiskemetoder, vilka utgör det största hotet mot saimenvikaren i dess viktigaste livsmiljöer. Natur och Miljö anser att detta förbud är nödvändigt för att minska på de hot som finns mot saimenvikaren idag. Fiskenäten är ett stort hot mot speciellt kutarna som lätt trasslar in sig i dem och på så sätt dör. I år har redan så många som 5 saimenvikare dött till följd av fiskenät, vilket i sig är en nivå som inte är hållbar med tanke på populationen.

Jord och skogsbruksministeriet föreslår ett skilt undantag från det allmänna förbudet mot nätfiske ifråga om nätfiske av siklöja, vilket skulle kunna bedrivas redan från och med den 21.6 enligt deras förslag. Natur och Miljö anser inte detta undantag vara nödvändigt och ser det som ett hinder för övervakningen och en onödig risk för saimenvikaren. Natur och Miljö föreslår att undantaget förkastas och att nätfiske av siklöja följer samma förbudstid som annat nätfiske i området.

Dessutom anser Natur och Miljö det vara nödvändigt att förbudet på allt nätfiske skulle förlängas med en månad till slutet av juli för att ytterligare förstärka skyddet genom att förbättra överlevnaden för unga saimenvikare (se Jounela m.fl. 2024). Förbudet skulle på så vis gälla årligen mellan 15.4 och 31.7.

Även om saimenvikarens population långsamt har ökat till cirka 500 individer tack vare aktiva skyddsinsatser står arten fortfarande inför flera hot. I och med klimatförändringarna blir år med ogynnsamma förhållanden för häckning allt vanligare, vilket försvagar förutsättningarna för beståndets tillväxt och artens överlevnad. Här anser Natur och Miljö det vara viktigt att poängtera att saimenvikaren (*Pusa saimensis*) är en inhemsk art som endast lever i Saimen och att den inte en underart, till skillnad från vad som felaktigt anges i jord- och skogsbruksministeriets begäran om utlåtande, i promemorian och i den projektrapport från fiskerimyndigheten vid Livsmedelverket i Norra Savolax som ligger till grund för denna. Dessutom är saimenvikaren den sista representanten i världen för de forna vikarna som levde i issjöarna.

Vi har varit nära att förlora saimenvikaren förut och det krävs kontinuerligt skyddsarbete för att hålla populationen livskraftig (Löytynoja, A., et.al., 2025). Därför anser Natur och Miljö att förslaget i fråga med vissa korrigeringar är ett positivt och ett helt nödvändigt steg i rätt riktning för att motverka de hot som finns för den alldeles unika saimenvikaren.

Jonas Heikkilä

Natur och Miljö rf

Källor:

Löytynoja, A., Pohjoismäki, J., Valtonen, M., Laakkonen, J., Morita, W., Kunnasranta, M., Väinölä, R., Olsen, M. T., Auvinen, P. & Jernvall, J. Deep origins, distinct adaptations and species level status indicated for a glacial relict seal. *Proceedings of the National Academy of Sciences, USA* 122: in press (2025). <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2503368122>Opens in a new tab

Jounela, P., Auttila, M., Alakoski, R., Niemi, M., & Kunnasranta, M. (2024). Effects of fishing restrictions on the recovery of the endangered Saimaa ringed seal (*Pusa hispida saimensis*) population. *PLoS one*, 19(12), e0311255.

Heikkilä Jonas
Natur och Miljö r.f